

Verksamhetsplan 2012
för
FOU nu

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	3
1. VERKSAMHETSIDÉ OCH VISION	4
1.2 Visionen för FOU nu	5
2. MÅL OCH UPPDRAG	5
3. AKTIVITETER OCH UTMANINGAR 2012.....	6
3.1 Strategiskt viktiga områden/kritiska framgångsfaktorer	6
3.2 Nätverk, workshops och erfarenhetsutbyten.....	7
3.3 Processer och projekt 2012.....	7
4 SPRIDNING OCH IMPLEMENTERING AV NY KUNSKAP.....	10
5 NYA PROJEKT ELLER IDÉER FÖR FOU NU	11
5.1 Genomförandestrategi för spridning av resultat.....	12
6 EKONOMI	13
6.1 Budget 2012.....	13
7. JÄMSTÄLLDHETS-, MILJÖ- OCH ARBETSMILJÖARBETE.....	13

Sammanfattning

FOU nu är en samägd forsknings- och utvecklingsenhet där de sju kommunerna, Ekerö, Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Solna stad, Upplands-Bro samt Upplands Väsby och Stockholm läns landsting utgör ägarna.

Denna verksamhetsplan innefattar mål och uppdrag samt aktiviteter och utmaningar för 2012. Projekt eller processer som bedrivs inom ramen för verksamheten kan vara antingen sådana som har intresse för alla ägarkommuner och landstiget eller vara av mer specifikt intresse för en kommun eller verksamhet, eller vara av intresse för forskning eller utveckling inom området. Uppdrag eller projekt lyfts upp till styrgruppen för diskussion och information.

FoU-enhetens arbete 2012 ska leda till nytta för äldre personer samt personer som omfattas av personkrets 1-3 (Lag 1993:387 om stöd och service till vissa funktionshindrade) och som bor eller vårdas inom parternas ansvarsområden. Därutöver ska FoU-enhetens verksamhet även leda till nytta för de personer som vårdas på de geriatriska klinikerna i området.

Formerna för verksamheten kan under 2012 vara forskningsprojekt, utvecklingsprojekt, utvärdering, handledning, stöd till implementering av evidensbaserad kunskap, kompetensutveckling, seminarier, nätverksträffar samt andra relevanta former för kunskapsutbyte.

En viktig uppgift för verksamheten är att verka för samverkan med andra organisationer eller verksamheter och att personer från olika yrken och huvudmän kan lära av och med varandra. Det som görs i en kommun eller inom en verksamhet ska kunna tillämpas och ha bäring i en annan kommun eller verksamhet så att det blir ett lärande över både organisations- och yrkesgränser.

1. Verksamhetsidé och vision

Verksamhetsidén är att FOU nu ska bidra till att möjliggöra hälsa, livskvalitet, ökad vård- och omsorgskvalitet utifrån forskningsbaserad kunskap eller bästa tillgängliga praxis, samt bidra till ökad delaktighet av vården och omsorgen för berörda personer.

FoU-enhetens arbete ska leda till nytta för äldre personer samt personer som omfattas av personkrets 1-3 (Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade) som bor eller vårdas inom parternas ansvarsområden. Därutöver ska FoU-enhetens verksamhet även leda till nytta för de personer som vårdas på de geriatrika klinikerna i området.

Verksamheten omfattar hela FoU-området av forskning, utvecklingsarbete, utvärdering och utbildning. Med brukarens/patienten i fokus eftersträvas en hög grad av brukar-/patient- och personalmedverkan i arbetet. Att ledningar och chefer inom vård och omsorg engageras ser vi som en förutsättning för ett lyckat FoU-arbete. FOU nu verkar utifrån en helhetssyn på vård och omsorg om äldre personer och personer med funktionsnedsättning för att utveckla samverkan mellan huvudmännen och olika personalgrupper, och mellan offentliga och privata vårdgivare, samt mellan akademi och praktik dvs. mellan universitet och högskolor samt andra FoU-enheter.

De framtida utmaningar med ökat antal äldre personer i samhället, samtidigt som antalet personer som kommer att arbeta inom äldreområdet inte kan öka i lika stor utsträckning, kommer att ställa nya krav på vården och omsorgen. Ökade krav på kompetens måste idag bemötas med möjligheter för personalen att fortbilda sig. För att i framtiden locka till sig nya medarbetare till äldrevården och omsorgen behöver området att bli mer synligt för studenter. Högskolorna/universitet och den nya yrkeshögskolan inom området måste få ökade möjligheter för studenter/elever att göra sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller lärande i arbetslivet (LIA) inom vården och omsorgen. En möjlighet för studenter att också göra uppsatser eller forskningsarbeten inom äldre- och LSS-området bör även utvecklas successivt.

Verksamheten som bedrivs vid FOU nu följer den arbets- och beslutsordning som styrgruppen beslutat om.

1.2 Visionen för FOU nu

FOU nu är utvecklingen för de berörda invånarnas välbefinnande genom gemensam kunskap och erfarenhet.

2. Mål och uppdrag

En strävan för FoU nus verksamhet är att arbetet som bedrivs ska leda till nytta för äldre personer samt personer som omfattas av personkrets 1-3 (Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade) som bor eller vårdas inom parternas ansvarsområden. Därutöver ska FoU-enhetens verksamhet även leda till nytta för de personer som vårdas på de geriatriska klinikerna i området. Arbetet ska även baseras utifrån forskning och kunskap och bidra till ökad vård- och omsorgskvalitet för målgrupperna. FoU-enheten ska utifrån en helhetssyn på vård och omsorg om äldre och personer med viss funktionsnedsättning utveckla samverkan mellan parterna och olika personalgrupper, mellan offentliga och privata vård- och omsorgsgivare, universitet och högskolor samt andra FoU-enheter.

FOU nu ska främja lokalt förankrad kunskaps- och metodutveckling. Strategiskt viktiga områden för framgång är att FOU nu arbetar utifrån evidensbaserad kunskap, initiativ, glädje och ansvar, respekt för andra människors lika värde samt att alltid ha nyttan brukaren/patienten i fokus. Verksamheten som bedrivs av FOU nu ska utgå från bästa tillgängliga kunskap (evidens) och praxis och bidra till att vården och omsorgen blir en lärande, flexibel och högkvalitativ verksamhet. Strävan är att införliva ett ständigt pågående förbättringsarbete i medarbetarnas vardag istället för att låta förändringsarbetet ligga som en aktivitet vid sidan av och att jobba hårt med att få organisationen med sig.

3. Aktiviteter och utmaningar 2012

3.1 Strategiskt viktiga områden/kritiska framgångsfaktorer

En fortsatt utmaning för FOU nu är att fler verksamheter inom alla ägarkommuner och relevanta områden i landstinget får kunskap om verksamheten. Behovet är fortsatt stort att kommunicera verksamhetens utökade uppdrag samt involvera verksamheter och brukare/patienter. I detta uppdrag är FoU-rådet en viktig aktör. Att medarbetare vid FoU-enheten deltar vid nämndmöten, möten med Kommunala pensionärsråden med mera är en viktig strategisk framgångsfaktor, liksom att kommunernas hemsidor är uppdaterade med relevant information om FOU nu.

Ett strategiskt viktigt område för både äldreomsorgen och hälso- och sjukvården är att FoU-verksamheten bidrar för att kunna möta den framtida utmaningen med fler äldre personer i samhället vilket kommer att medföra ett ökat behov av vård- och omsorg. Förutom att söka nya arbetssätt, nya metoder, nya innovationer inklusive nya tekniska lösningar där möjlighet ges behöver vården och omsorgen utvecklas till att bli en attraktiv arbetsmiljö för nya medarbetare, i detta sammanhang är det viktigt att studenter välkomnas till enheten.

En kritisk framgångsfaktor är att varje insats som görs med en verksamhet (kommunal, landstingsdriven eller privat)/personalgrupp tillsammans med FOU nu ska inte bara ha godkänts av styrgruppen och den berörda verksamhetens chef och ledning, utan det ska finnas ett engagemang för resultatet och att implementera och bibehålla den kunskap eller de färdigheter som utvecklats. Betydelsen och arbetet med att se till att ha hållbara strukturer för alla projekt kommer under året att än mer poängteras. FoU-rådet är en viktig länk i detta arbete. FoU-rådets medlemmar är de som har lokal kännedom i sina respektive kommuner eller landstingsverksamheter och FoU-rådsrepresentanternas engagemang är avgörande för spridning och implementering av gemensamt framtagna resultat. Medlemmarna i FoU-rådet måste aktivt ta över ansvaret för vidare implementering när ett arbete från FOU nu avslutats.

En ytterligare kritisk framgångsfaktor är att det måste finnas förståelse för att förändringsprocesser tar tid. Likaså är ett aktivt ägarskap med ansvar för omsättning av ny kunskap är en förutsättning för framgångsrikt forsknings och utvecklingsarbete. Strategiskt viktigt för FOU nu är att alla som verkar inom enheten har en hög kompetens samt besitter goda pedagogiska och sociala färdigheter för samverkan med andra.

3.2 Nätverk, workshops och erfarenhetsutbyten

Under 2012 planerar FOU nu att fortsätta att genomföra nätverksmöten, seminarier, kunskaps/temacaféer, workshops samt andra former av möten för erfarenhetsutbyten utifrån behov och önskemål. Dessa kan utgå från specifika frågeställningar, målområden, eller riktat mot specifika grupper. Denna typ av aktiviteter är flexibla utifrån olika behov, men också utifrån omvärldsbevakning, ny forskning, nya lagar eller riktlinjer etc. Två olika grupper som har nåtts och som fortsättningsvis kommer att informeras om FOU nu:s verksamhet är de kommunala pensionärsgrupperna, handikappråden och de nämnder i kommunerna som beslutar om äldreomsorgen.

3.3 Processer och projekt 2012

Förändrings-, utvecklings-, utvärderings och/eller forskningsprojekt/processer kommer att antingen avslutas, fortsätta eller startas under 2012.

Inom ramen för landstingets Demensråd för implementering av de nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom kommer FOU nu att fortsätta arbetet som har startat under 2011. Under 2012 kommer de lokala modellerna och vårdplanerna att testas, revideras för att senare implementeras. Varje verksamhet har ett ansvar att tillsammans med övriga aktörer sedan arbeta efter den överenskomna modellen. I det arbetet ingår att utvärdera, ompröva och hela tiden följa upp hur modellen fungerar i praktiken. FOU nu har en central roll i arbetet som en sammanhållande länk och är motorn i implementeringen och utvärderingen.

Utveckling av området personer med funktionshinder inom personkrets 1-3 kommer att genomföras. Uppföljning av daglig verksamhet inriktad mot öppna arbetsmarknaden

kommer att genomföras under 2012. Fortsatt kartläggning av LSS-verksamheternas behov kommer att fortsätta genomföras under året. Likaså kommer projekt inriktade mot att åldras med funktionshinder att initieras och finna former under året. Ett samarbete har under 2011 inletts med Institutionen för System- och datavetenskap på Stockholms Universitet för att undersöka möjligheterna för tekniska lösningar/hjälpmiddel inom funktionshinderområdet. Forskningsfrågorna berör både framtagande av tekniska lösningar samt brukarnas upplevelser av användandet. Samarbetet kommer att intensifieras under 2012. Samarbete med CARPE samt universitet och högskolor kommer att intensifieras under 2012.

Ett projekt om Anhörigstöd i samverkan riktad mot både målgruppen äldre och personer med funktionshinder, kommer att påbörjas under 2012. Projektet syftar till ett gemensamt arbete kring metodutveckling, kvalitetssäkring, samverkansavtal med mera, över kommungränserna och i samarbete med landstinget.

Utveckling av projektet Trygga möten (äldrepsykiatriprojektet) fortsätter under 2012. Idéseminarierna som har genomförts i samtliga kommuner under 2011 kommer att följas upp. Ytterligare bas- och handledarutbildning kommer att erbjudas till de verksamheter som inte deltog vid tidigare tillfällen. Likaså kommer en utbildning riktas till verksamhets- och enhetschefer med fokus på ledarskap under förändrings- och utvecklingsarbete samt psykisk ohälsa. Utvärderingsarbetet av kompetensutvecklingsprojektet kommer att avslutas under 2012.

Under 2011 inkom en projekttid från Sollentuna om att ta fram gemensamma kriterier för behovsbedömning. Detta ledde till att FOU nu bjöd in biståndshandläggare till ett erfarenhetsutbyte tillsammans med utredare från Socialstyrelsen. Socialstyrelsen håller på att utveckla ett nationellt system för systematiskt arbetssätt och strukturerad dokumentation vid behovsbedömning. Tanken är att den ska spridas och implementeras under 2012 och 2013. FOU nu stödjer denna process för de kommuner som väljer att införa modellen.

Inom området IKT samverkar FOU nu i två projekt. Projektet ”Inter – ACTION - Samordning kring äldre med psykiska funktionshinder och deras anhöriga” påbörjades under 2011 och kommer att fortsätta under 2012 och 2013. FOU nu:s roll är att följa processen och delta i utvärderingen av projektet. Inom ramen för regeringsuppdraget Teknik för äldre har Järfälla kommun beviljats medel från Hjälpmedelsinstitutet för att genomföra en utvärdering av testverksamhet av teknikstödet Nattfrid. Utvärderingen kommer att genomförs av FOU nu i samverkan med FOU Väst (vilka utvärderar ett liknande projekt i Göteborg och Varberg) under 2012.

Samverkan med Jakobsbergsgeriatriken genom centrum för geriatrisk utbildning och forskning samt med den nya akademiska vårdcentralen Jakobsberg och övriga primärvården i ägarkommunerna vad gäller studenthandledning och utveckling av verksamhetsförlagd utbildning, VFU, kommer att utvecklas under året. Genom att samverka både med geriatriken och med primärvården söker FOU möjligheter att stärka vårdkedjan för äldre personer inom våra ägarkommuner. I detta arbete kan nya arbetsformer för att öka vårdkvaliteten för äldre personer med bland annat demenssjukdom eller multisjuklighet stärkas. Implementering av lokala vårdprogram underlättas genom ökad samverkan. Likaså kommer FOU nu att arbeta för att det inom varje kommun finns minst ett ”utbildningsäldreboende” där studenter kan göra sin VFU.

FOU nu är medsökande till det europeiska projektet på uppdrag av EU kommissionen ”Integration of Gender and Age within European Healthcare systems”. Projektet fokuserar dels på tillgången till vård och förebyggande vård för äldre kvinnor, framför allt hur vården inkorporerar förebyggande sjukvård för äldre kvinnor redan på planeringsstadiet. Om sökta medel erhålls kommer projektet att pågå under 2012-2015.

Forskningen kring äldre, åldrande och missbruk (alkohol, samt andra former av missbruk) är mycket sparsam i de nordiska länderna. Ett viktigt forskningsområde för framtiden som lyfts fram i en forskningsöversikt är äldreomsorgens vardag och arbetet med äldre som har missbruksproblem. Ett projekt där institutionen för socialt arbete, Stockholms universitet, är projektägare kommer att starta under 2012 med syftet att

undersöka hur arbetet med äldre som har missbruksproblem bedrivs inom äldreomsorgens ram. Vilka riktlinjer finns för arbetet, hur görs biståndsbedömningar och hur bedrivs det praktiska arbetet är frågor som kommer att belysas. FoU nu samverkar i detta arbete för att ta del av de kunskaper som framkommer samt för att i förlängningen sprida kunskaperna till intresserade verksamheter inom ägarkommunerna eller landstinget.

Under 2012 kommer FOU nu att fortsätta samverka med både geriatriken och primärvården för att stärka vårdssamarbetet framförallt kring äldre personer med demenssjukdom samt personer med multipla vård och omsorgsbehov (multisjuklighet och polyfarmaci). Samarbete med primärvården är också viktigt för att stärka det förebyggande arbetet samt öka forskningen kring äldre personer och förebyggande insatser, både vad gäller att förebygga fysiska skador som till exempel fall och olyckor, fysisk aktivitet och träning för äldre samt psykisk ohälsa hos äldre.

4 Spridning och implementering av ny kunskap

Under 2012 kommer FOU nu att fortsätta sprida information och kunskap om de arbeten som bedrivits inom verksamhetens ram, till exempel resultaten från projektet Palliativ vård i särskilda boenden. Detta är ett projekt som har rönt mycket ny kunskap och som avslutats under 2011. Förhoppningen är att detta länsövergripande projekt kommer att fortsätta i olika former under 2012. Seminarier, konferenser, workshops eller kortare utbildningar om både ämnet, palliativ vård, PVIS genomförande och presentationer av erfarenheter och lärdomar från resultatet av utvärderingens planeras till årets slut eller början av 2012. Resultat från utvärderingen kommer att publiceras i vetenskapliga tidskrifter.

Spridning av erfarenheterna och kunskaperna som tagits fram inom ramen för demensprojektet och Trygga möten är två andra områden som kommer att intensifieras under 2012. Resultat från utvärderingen kommer att publiceras i vetenskapliga tidskrifter.

Ytterligare kunskap har tagits fram som behöver spridas är arbetet i projektet ”Inequalities and multiple discrimination in access to health care” finansierat av European Union Agency for Fundamental Rights. Detta arbete visar att det finns en stor okunskap om diskriminering samt en stor omedvetenhet om diskriminering i samband med behandling, vård eller möten, hos vårdpersonal. Detta innebär att personal ibland kan diskriminera utan att vara medveten om detta, exempelvis när det gäller bemötande och information efter felbehandling. Det är därför viktigt att återföra resultaten från projektet till vård- och omsorgen både som organisation betraktat och till personal för att förbättra bemötandet och behandlingen av personer som befinner sig i skärningspunkten mellan olika sociala identiteter, som etnicitet, kön, ålder och funktionsnedsättning. Likaså kommer resultaten att publiceras i vetenskapliga tidskrifter.

5 Nya projekt eller idéer för FOU nu

En utgångspunkt i FOU nu:s arbete är att idéer till projekt/förändringsarbete/utvärdering/utbildning/möten/workshops/nätverk etc. inom ramen för verksamheten kan väckas på många olika sätt. Alla, det vill säga FoU-verksamheten, FoU-rådet, styrgruppen, personal som arbetar inom de kommunalt- och landstingsfinansierade vård- och omsorgsverksamheterna (även med privata huvudmän) har initiativrätt till förslag, uppdrag eller förändrings-/utvecklings-/forskningsarbete.

Idéer eller projekt som FOU nu arbetar med planeras tillsammans med verksamheten där det ska genomföras, dock är det viktigt att samtliga ägare har kunskap om arbeten som bedrivs därför läggs alla idéer fram för Fou rådet för att senare gå till beslut i styrgruppen. Projekt eller arbeten som FOU nu arbetar med kan delas in i tre huvudgrupper:

- ❖ Projekt som är av intresse för samtliga kommuner och finansieras gemensamt via FOU nu.
- ❖ Projekt där en kommun eller en landstingsverksamhet är intressent/huvudaktör

- ❖ Projekt i samverkan/kontakt med universitet eller högskola eller annan relevant intresseorganisation.

5.1 Genomförandestrategi för spridning av resultat

De resultat som tas fram genom FOU nu kommer ska kommuniceras på olika sätt. För att nå ut med ny kunskap kommer information via olika media och arbetssätt att fortsätta utvecklas. Hemsidan uppdateras kontinuerligt och utvecklas, detta arbete kommer att fortsätta. Det elektroniska nyhetsbrevet utvecklas och förfinas. Lokala och regionala möten varvas med större sammankomster utifrån behov och frågeställningar.

Spridning av resultat är ett gemensamt ansvar mellan FOU nu, dess styrgrupp och FoU-rådet.

6 Ekonomi

Verksamheten samfinansieras genom anslag från parterna enligt avtal samt även genom externa intäkter så som forskningsanslag, EU-projektmedel, stimulansmedel etc.

Budgeten bygger på samma förutsättningar som innevarande/tidigare år.

6.1 Budget 2012

Intäkter	
Kommuner	1 920 000
Stockholms läns landsting	1 920 000
Externa medel	
Summa	3 840 000
Utgifter	
Personal/projektkostnader	2 800 000
Övriga kostnader och hyra	1 040 000
Summa	3 840 000

7. Jämställdhets-, miljö- och arbetsmiljöarbete

FOU nu strävar efter att ha en god sammansättning av både män och kvinnor på arbetsplatsen. Miljöarbetet följer kraven utifrån ISO 14001. Det systematiska arbetsmiljöarbetet kommer att fortsätta.

Järfälla 2011 11 17

Eva Henriksen, verksamhetschef

